

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Margari Goia Artola

*Lezo, Gipuzkoa
(1946)*

Aurkibidea

Biografia

Lezoko Alaietxe etxean jaioa, Kale Nagusian. Ama Lezokoa zuen eta aita, berriz, Zeraingoa. 8 senidetan laugarrena izan zen (11 izan ziren guztira, baina lehenego hirurak oso umetan hil ziren). Eskola publikoan ibili zen, eta josten ere ikasi zuen, Errenteriako jostun batekin. 14 urterekin Errenteriako manta lantegian hasi zen lanean. Dendari moduan ere jardun zuen aldi batean, Errenterian bertan. 1973. urtean Lizarrako mutil batekin ezkondu zen, eta lau seme-alaba izan zituzten. Senarra Lizarrakoa bazen ere, Lezora joan zen bizitzera eta laborategi batean hasi zen lanean. Mendira joatea izan du zaletasun gaztetatik. Bere ahizpa zaharrena, [Arantxa Goia](#), ere elkarrizketatu genuen.

Zintak

LEZ-087

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Lizeaga, Irati
- **Data:** 2018-01-15
- **Iraupena:** 94 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Lezon denda txikiak nagusi

- **Erref:** LEZ-087/003
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:02:15. **Bukatu:** 00:03:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako lanak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Aitak Donostiako paper biltegi batean egiten zuen lan. Hortaz, ama izaten zen etxeko lanak egiten zituen. Margarik gogoratzen du amak enkargutan bidaltzen zuela, eta Lezoko denda txikietan egiten zuen erosketa.

2. Garai bateko Lezo

- **Erref:** LEZ-087/005
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:03:49. **Bukatu:** 00:04:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Denda txikiak zeuden herrian, Kale nagusian 3. Margari txikia zenean, emakumeak etortzen ziren arraina saltzera.

3. Larunbat eguerditan txipiroiak bazkaltzeko

- **Erref:** LEZ-087/007
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:05:58. **Bukatu:** 00:06:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Babarrun gorria jaten zutelako oroitzapena du Margarik. Gehienbat hori jaten zuten, baita arraina ere. Larunbat eguerditan txipiroiak jaten zituzten, eta igandetan haragi pixka bat.

4. Kaian ibiltzen ziren jolasten

- **Erref:** LEZ-087/009
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:07:14. **Bukatu:** 00:08:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Umetan kaian egoten ziren jolasten, bertan zerrategia zegoen, eta egurrak eta enborrak egon ohi ziren. Kromoekin, kanikekin, txingoan... pasatzen zuten denbora.

5. Erdaraz hitz egiteak 'kategoria' eman

- **Erref:** LEZ-087/010
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:08:46. **Bukatu:** 00:09:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Gaztetan, lagunartean, euskaraz eta erdaraz aritzen ziren jolasean. Margarik gogoratzen du euskaraz egitean atentzioa ematen zietela, erdaraz egin zezaten. Beste batzuetan, ordea, erdaraz ez egiteko eta euskaraz egin zezaten esaten zieten. Erdaraz hitz egiteak 'kategoria' ematen omen zuen.

6. Eskola, laboreak eta dotrina

- **Erref:** LEZ-087/011
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:09:26. **Bukatu:** 00:10:57
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

<p>Markesanen kokatzen zen herri eskolara joan zen Margari. Hamahiru urte arte egon zen eskolan. Eskola goiz eta arratsalde izan ohi zen, baina arratsaldetan laboreak egiten zituzten. Igande arratsaldetan, ordea, dotrina ikastera joaten ziren.</p>

7. Goizean goiz mezara

- **Erref:** LEZ-087/012
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:10:57. **Bukatu:** 00:12:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak

Laburpena:

Elizara joan-etorri mordoa egiten zuten, bai umetan eta bai gaztetan. Behin heldua izanik, lagunekin joaten zen Margari elizara. Goizean goiz izaten zen meza asteburuetan. Apaiza Andoaingoa zuten.

8. Don Ignacio apaizaren etxera ezkondu

- **Erref:** LEZ-087/013
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:12:12. **Bukatu:** 00:13:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak

Laburpena:

Andoaingoa zen Lezoko apaiza. Ondo-ondoan bizi zen, eta askotan joaten zen Margari ahizpekin etxekolanak egitera. Eguberriak Goia familiarekin pasatzen zituen hark. Margari ezkondu zenean haren etxera ezkondu zen, Kaigain etxera.

9. Igandero Guadalupera

- **Erref:** LEZ-087/014
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:13:46. **Bukatu:** 00:15:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna

Laburpena:

Guadalupera joaten ziren koadrilan igandero.

10. Igande arratsaldean dantzara

- **Erref:** LEZ-087/016
- **Iraupena:** 0:02:12. **Hasi:** 00:16:02. **Bukatu:** 00:18:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Dantzatzeraz joan ohi ziren igande arratsaldetan Erreteriaraz. Dantza lotua egiten zuten han. Mutilak joaten ziren neskak dantzara ateratzera. Bederatzietan bueltatzen ziren Lezora berandu jota, bestela, hurrengo igandean zigortuta etxean geratu behar izaten zuten.

11. Aitak jostailuak egin

- **Erref:** LEZ-087/018
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:18:22. **Bukatu:** 00:19:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Aita oso iaioa zen eskulanetan, eta jostailuak egiten zituen. Ondorioz, jostailu asko edukitzen zituzten.

12. Urtean behin koltxoiak egitera

- **Erref:** LEZ-087/019
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:19:22. **Bukatu:** 00:20:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Gela batean lauk egiten zuten lo, eta beste batean bik. Lauko gelan zaharrenek egiten zuten lo, eta 'ohorea' izaten zen han lo egitea, 'handia' izatearen seinale baitzen.

13. Umetan beti gona

- **Erref:** LEZ-087/021
- **Iraupena:** 0:01:18. **Hasi:** 00:20:50. **Bukatu:** 00:22:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Umetan beti soinekoak eta gona janzten zituzten. Beranduago, ordea, galtzak erabiltzen hasi zen jendea.

14. Lezoko tabernak

- **Erref:** LEZ-087/022
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:22:08. **Bukatu:** 00:24:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak

Laburpena:

Hasiera batean tabernetan gizonak bakarrik egoten ziren. Margari sartzen hasi zenerako, emakumeak tabernetan egotea normalizaturik zegoen. Sagardo garaian, Bordatxora joaten ziren sagardoa edatera. Etxean ere kupelak izaten zituzten.

15. Lezoko jaietan postuak plazan

- **Erref:** LEZ-087/024
- **Iraupena:** 0:02:03. **Hasi:** 00:24:26. **Bukatu:** 00:26:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

<p>Lezoko jaietan postuak jartzen zituzten Gurutze plazan. Txanpon batzuk bildu eta hara joaten ziren panpintxoak eroatera. Mendekosteak, Santa Krutz txiki eta Santa Krutzak ospatzen ziren orduan.</p>

16. Senarra Lizarrakoa

- **Erref:** LEZ-087/027
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:31:28. **Bukatu:** 00:33:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:

Adin batetik aurrera gehiago ateratzen hasi ziren kuadrilan. Lizarrako jaietara joan zen Margari eta bertan ezagutu zuen senarra.

17. Senarra laborategiko langilea

- **Erref:** LEZ-087/028
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:33:52. **Bukatu:** 00:34:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Laborategian egiten zuen lan, eta Lezon bizitzen hasi zenean, Hernanin eta Erreterian egin izan zuen lan.

18. Margariren ezkontza

- **Erref:** LEZ-087/030
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:35:29. **Bukatu:** 00:36:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Ezkondutakoan, gurasoen etxera joan zen bizitzera senarrarekin, ama zendu baitzen, aitarekin egotera. Lezon bertan ezkondu ziren, eta Ulian bazkaldu.

19. Ezkondu aurretik manta fabrikan lanean

- **Erref:** LEZ-087/032
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:37:49. **Bukatu:** 00:39:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Lantegiak » Gipuzkoako lantegiak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Denda batean eta manta fabrikan egin zuen lan Margarik ezkondu aurretik. Mantak erreparasatu egiten zituzten, eta korapiloak kendu. Emakumeak ziren batez ere langileak, eta gizonek lanpostu altuagoak zituzten.

20. Dendari lanetan

- **Erref:** LEZ-087/033
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:39:24. **Bukatu:** 00:41:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Apaintzea
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Drogeria eta jantzi denda zen aldi berean. Margari drogerian egoten zen lanean, garbitzeko produktuak saltzen. Han bertan depilatu zen Margari lehen aldiz.

21. Apaizaren etxeko dutxa

- **Erref:** LEZ-087/035
- **Iraupena:** 0:01:25. **Hasi:** 00:41:20. **Bukatu:** 00:42:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Garbitasun pertsonala
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Apaizaren etxera joaten ziren dutxatzera, gurasoen etxean ez baitzen halakorik. Larunbatetan arraskan ere garbitu ohi ziren.

22. Amak arropa eskuz garbitu

- **Erref:** LEZ-087/036
- **Iraupena:** 0:01:23. **Hasi:** 00:42:45. **Bukatu:** 00:44:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Arropa eskuz garbitzen zuten, amak egiten zuela oroitzen du Margarik, Txinbo jaboiaz.

23. Alpargatak dotore janzteko

- **Erref:** LEZ-087/038
- **Iraupena:** 0:01:12. **Hasi:** 00:44:28. **Bukatu:** 00:45:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Bizilagunak alpargatak egiten zituen, eta hark egindako alpargatak erabiltzen zituzten Margarik eta anai-arrebek.

24. Erreterian fabrika asko

- **Erref:** LEZ-087/039
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:45:40. **Bukatu:** 00:46:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Ehungintza, oihalgintza
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:

Erreteriarako manta fabrikako telareak. Ahizpak maiz fabrikatu aritu ziren lanean. Oso ohikoa zen Lezotik jendea Erreteriarara joatea lanera, fabrika mordera baitzen bertan.

25. Gabon kantak eta opariak

- **Erref:** LEZ-087/041
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:49:35. **Bukatu:** 00:50:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak

Laburpena:

<p>"Hator hator" gabon kanta gogoratzen du. Amonaren etxean opariak izaten zituzten erregetan.</p>

26. Umeak etxean izatetik, ospitalean izatera

- **Erref:** LEZ-087/043
- **Iraupena:** 0:00:42. **Hasi:** 00:51:09. **Bukatu:** 00:51:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Lau seme-alaba izan zituzten senarrak eta Margarik. Irungo ginekologora joaten zen, eta han bertan izan zituen umeak Margarik.

27. Soldaduei txistuka

- **Erref:** LEZ-087/045
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:55:32. **Bukatu:** 00:56:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Soldaduak Jaizkibel aldeera joan ohi ziren, hala zenean, jendea kalera atera eta txistuka aritzen ziren.

28. Erreterian josten ikasi

- **Erref:** LEZ-087/047
- **Iraupena:** 0:02:50. **Hasi:** 00:58:00. **Bukatu:** 01:00:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Lanean hasi baino lehen, Erreteriarra joaten zen josten ikastera. Jostun baten etxean ikasten zuen, beste neska batzuekin batera. Margarik umeak izan eta gero denda baterako josi zuen.

29. Ezkonbidaia Galizian

- **Erref:** LEZ-087/049
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 01:03:15. **Bukatu:** 01:04:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Galiziara joan ziren Margari eta senarra, ezkonbidaian. Hamar bat egun pasa zituzten han.

30. Mendira joateko 'falda pantalon'

- **Erref:** LEZ-087/051
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 01:10:35. **Bukatu:** 01:12:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Mendira mendiko botekin eta 'falda pantalon' erabiltzen zuten. Gezalatarrak bizilagunak zituzten eta haietako bat zuten jostun.

31. "Etxe guztiak denentzako ziren"

- **Erref:** LEZ-087/053
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 01:15:12. **Bukatu:** 01:17:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

- Familia eta harremanak » Herriko giroa

Laburpena:

Herria handitu egin da, eta gizartearen ohiturak ere aldatu egin dira. Garai batean denak ezagunak ziren herrian, eta etxeetako ate guztiak irekita egoten ziren.

32. Lurra argizariz igurtzi

- **Erref:** LEZ-087/055
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 01:18:30. **Bukatu:** 01:20:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak

Laburpena:

Makil baten puntan argizaria jarri eta lurrean igurtzen zen. Ondoren brilloa ateratzen zen, zapi eta hankaz.

33. Atzekoaten animaliak

- **Erref:** LEZ-087/057
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 01:20:30. **Bukatu:** 01:21:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Animalirik ez zen egoten Kale Nagusina, baina bai Atzekoaten. Txakurrik ere ez du gogoratzen Margarik, katuak, ordea, bai.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2025-12-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com